

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Responsa De Ivre Canonico Præsertim Novissimo

Zype, Frans van den

Antverpiæ, M. DC. XLV.

De scismaticis, seu de seditiosis, & qui plebem colligunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73071)

cus, à Concilio Trid. f. 24. c. 5. innouata: & si nihil appareat in forma peccatum, an æquitas tamen carcerationi nõ aduersetur, ex causa, vt si crimen non sit enorme d. 6. c. f. 25. Trid. c. si clericos. de sent. e. & in 6. & grauiorem pœnam exigens, quàm sit ipse carcer, & reus aduersus iudicia, seu summariam aut præparatoriam informationem testes producere pro sua innocentia velit.

Enimvero etsi acta videri, & causam cognosci velit sanctio, antequam super translatione quippiam decernatur; vt delictorum impositorum grauitas, verisimilitudo, transferendique necessitas expendatur: tamen cum hic interim iudex à quo processerit ad definitiuam, & pœnam imposuerit carere mitiorem, cessat necessitas videndorum actorum, cum iudicis sententia illius confessionem inferat, vt cessare possit carcer in eo, qui tam grauem pœnam non debeat expectare, quàm sit ipse carcer. l. 1. 2. 3. D. de cust. reor. neque enim remedia morbis debent esse grauiora, neque media perueniendi ad punitionem, ipsa punitione.

Lite autem principali pendente, cum super decreto vel executione incarcerationis tantum appellatum est, non eandem rationem habet translatio; quippe iudex prior habet adhuc quod reum interroget, audiat, causam instruat, ac ritè definiat. eoque merito sanctio ad eius translationem actorum inspectionem, & decretum exigit superioris.

De scismaticis, seu de seditiosis, & qui plebem colligunt.

RESPONSVM I.

Ad privilegia communia defendenda an liceat conciliis auxilium implorare.

Ivre prohibitum est coetum facere, plebem colligere, clamoribus concitare, ad seditionem accendere: ita quidem, si dolo hæc fiant. nullum enim delictum esse intelligitur, vbi ab eodolus malus. vnde licet religionis causa coire l. 1. D. de collegiis illis, are campano populum conuocare, commonere ad poenitentiam, & vitam meliorem. & propterea lex qui cætu. D. ad legem Iuliam de vi publ. qui cætu, inquit, concursu, turba, seditione incendium fecerit, quique hominem dolo malo incluserit: dolum malum exigit, & titulus vim publicam seu finem coetus concurfus, aut turbæ malum, titulus vero Codicis, de seditiosis, & de his qui plebem contra rempublicam audere colligere, notabiliter addit, contra rempublicam: & lex capitalium s. silent. D. de pan. turbulenta acclamationes exigit: & lex l. D. ad legem Iuliam maiest. tenetur is, inquit, cuius opera, dolo, malo, quo armati homines ielis, lapidibusq; in urbe sint, commulantq; aduersus rempublicam, hominesque ad seditionem conuocentur, nec vllibi frequentius, quàm ad legem maiestatis doli mali sit mentio. vnde & Tuscus verbo seditio, concilios, 98. seditio, inquit, est quando quis tractat facere proditionem, & nouitatem contra publicum, & bonum statum ciuitatis alicuius, præter Romanam: vel facere guerram, vel quid simile, non nuda cogitatione, sed perueniendo ad aliquem actum, puta faciendo conuersionem.

6.
Quibus nõ
ita opus
post causæ
principalis
definitio-
nem

tionem, vel rumorem. Bald. consil. 59. licet eleganter. n. 2. & 3. ver. est autem seditio. lib. 1.

2.
Vt alii
quando
necesse
liceat.

Porro, vt tempus tacendi, ita etiam loquendi est. & propterea in reatum incidit, qui nouit consilia agitari aduersus Principem, aut rempublicam, nec ea defert. l. quisquis. §. id quod. C. ad leg. iul. maiest.

Adeoq̄ue, ad proportionem, qui scit periculum esse, ne quid de dignitate reipublicæ, iure, ac priuilegijs minuatur, & tacet, lædit rempublicam: qui videt incendium excitari; nec ad restinguendū vicinos prouocat: qui aggerem perumpi, nec ad ripam muniendum proclamat; innoxius non habetur: qui videt focum iniuria affici; nec prohibet eum potest; tam dicitur esse in vicio, quam qui facit. quare aduersus communes hominum, tempestatumue iniurias etiam editis principū permissum est ære campano conuocare populum ad obuiam eundum publico malo.

3.
Licet
conciuium
impollare
auxilium.

Porro in casu nostro quid demum & quo fine est factum? rogati sunt de clero seculari, & regulari præcipui, vt apud Capitulum cathedrale intercederent, quo optimo modo impediretur translatio captiui sacerdotis incolæ extra ciuitatem; ne ius ciuitatis seu priuilegium pessundaretur, quo vetitum est incolam quempiam inde captiuum alio transferri. quo ciuium, incolarumue priuilegio etiam clericum gaudere oporteat: Vide supra de foro compet. resp. 1. aditi sunt eodem fine opificiorum decuriones, vicorumq̄ue magistri, qui partem in hac republica habent; & sine quorum iudicio, assensuq̄ue grauiora negotia expediri non possunt: & porrectæ illis scedula, vt scirent quid ageretur; reminiscerentur priuilegiorum suorum, nec per illius extractionem præiudicium, & confessionem fieri permitterent, ne

vsu contrario priuilegia perirentur. in summa actum est nihil aduersus rempublicam, sed imo ne quod respublica caperet detrimentum.

Porro interpellatio eorum, qui autoritate & suffragio valent, iure permittitur non tantum; sed & si quid eo nomine promissum sit, præstari iussum. l. vnica C. de suffragio. vbi non tantum patrocini aduocatorum, sed magnorum, & magnatum adiutoria intelliguntur ab Alciano, alijsq̄ue modernis. Enimvero nihil in hac vrbe frequentius immemoriali vsu receptum; quam vt qui difficultatem aliquam patiuntur, si causa ad sequelam pertineat, vt opificiorum decani, vicorum magistri, & alij qui membra sunt concilij ciuici, eo quo dictum est modo, instruuntur; & ab eo, seu eius nomine, qui difficultatem patitur, rogentur; vt publicum damnum præcaueant, dum priuatim patienti suffragium accomodant, hoc ipso modo pagi, territoria, minores vrbes, ad Metropoles recurrunt; hæ ad communem Capitalium vrbiū opem, & hæ denique ad trium Ordinū Status vniuersos. & verò, si quod omnes tangit, ab omnibus approbari debeat, vtique ab omnibus tractari, de eo informari, & interpellari possunt sine dolo malo, inconcinno sermone, neque aduersus bonos mores.

De magistris.

RESPONSVM I.

Non recte citra formam Concilij Trid. statui de contributione seminary. & quis de eo cognoscat.

Q Vamuis non male dicatur Episcopum in causa ecclesiæ